

Ksenija Zmagaj se je rodila in mladost preživela v Črni na Koroškem. Po diplomi na Pedagoški akademiji v Ljubljani je poučevala na osnovni šoli v Kobaridu in na podružničnih šolah v Drežnici in na Livku. Ukvarja se s slikarstvom in poezijo, doslej je izdala štiri pesniške zbirke, na izid pa jih čaka še šest. Ksenija Zmagaj je mama, učiteljica, umetnica in svobodna ptica.

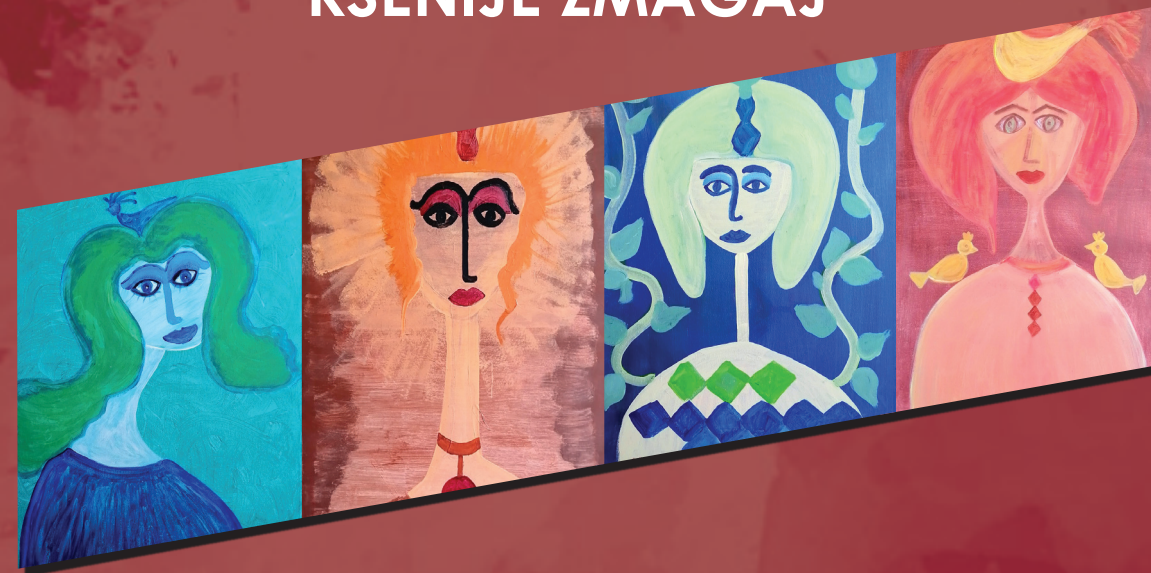
✉ ksenija.zmagaj@gmail.com

Ime mi je ženska

ODPRTJE RAZSTAVE IN VEČER POEZIJE

KSENIJE ZMAGAJ

O slikarskem delu bo spregovorila Anamarija Stibilj Šajn.

Interpretacija pesmi: Marjeta Manfreda Vakar in Karmen Vidmar

Glasba: učenci Glasbene šole Tolmin

KNJIŽNICA
TOLMIN
KOSMAČA

nit
Glasbeno kulturno društvo

Razstava bo na ogled do 31. 7. 2024.

Četrtek, 13. junij 2024, ob 19.00, galerija Knjižnice Tolmin.

Ksenija Zmagaj - Ime mi je ženska

Seizmografsko občutljiva ustvarjalka Ksenija Zmagaj se izraža tako z likovno podobo kot z besedo. Ustvarjanje je njena notranja nuja, je njen najbolj intimen klic, ki mu sledi brez zadržkov in cenzure. Tako na likovnem področju snuje obsežen cikel slik, poimenovan Ime mi je ženska, ki povezuje tudi dela njene tokratne razstavne predstavitev.

Avtorica se vseskozi posveča ženski tematiki. Njeno slikarstvo je hvalnica ženski, saj poudarja njeno veličino in notranjo lepoto. Poklanja se njenim vlogam in poslanstvom, predvsem dejstvu, da je nosilka življenja. Hkrati pa izpostavlja tudi žensko nežnost, mehkobo, občutljivost, krhkost, ranljivost.

Tovrstne teme uresničuje že dolgo in skozi leta je spreminjala likovne tehnike in interpretativne sloge. V zadnjem desetletju ustvarja v akrilni tehniki na platno. Izoblikovala je samosvojo podobe ženske in ji dala celo arhetipsko prepoznavnost, ki pa je variabilna skozi vedno nova utelešenja. Ženski lik je temeljna podoba njenih osebnih zgodb, njenih pripovedi, ki so predvsem izpovedi. Figura ženske je njena zaupnica, sogovornica, s katero predstavlja svoje najbolj globoke misli, svoje poglede, svoja intimna čutenja in čustvovanja, svoja doživetja. Z njo razkriva zavedanje same sebe. Prav Ona ji omogoča odkrivanje lastnega jaza.

Svojo izbranko postavlja v središče kompozicije. Artikulira jo izrazito avtorsko ter k temu pristopa s stilizacijo in z reduciranjem na bistveno.

Njeno pojavnost vzpostavlja z aktivno, tekočo, močno obrisno risbo. Najpogosteje se posveča doprni predstavitvi oz. izpostavlja njen obraz, ki je skoraj praviloma prikazan en face. Ustvarjalno pozornost namenja enemu samemu figuralnemu liku. Nekateri rešitve so celopostavne in figure včasih nastopajo tudi v paru; dve ženski ali pa ženska in moška figura. Z izvirnim poenostavljanjem telesa, predvsem pa obraza, ki je v središču njene ustvarjalne pozornosti, dosega njihovo izrazno moč. Ta je v obliki nekakšnega magnetizma še posebej prisotna v velikih, temnih očeh upodobljenke, ki so dominanten element, vrelec zgovornosti in ogledalo duše. Iz oči veje otožnost, razočaranje, žalost, prestrašenost, dvom, bridkost. A ne glede, kakšna stanja in čustva oplajajo njeno akterko dogajanja, je vedno kraljica. To avtorica poudari celo tako, da ji na glavo posadi krono. Da zgleda veličastno, dostojanstveno, elegantno in graciozno, pa jo ozaljša tudi z različnimi drugimi pokrivali, s klobukom ali baretko, ali pa ji v lase vpne različne dekorativne detajle. In seveda ji vedno skrbno ureja tudi lase, simbol ženstvenosti in senzualnosti.

Njene izbranke imajo dolge, tanke vratove, s katerimi na simbolni ravni pokažejo, da segajo iz materialnega v duhovni svet. Ko jih uteleša celopostavno, pa jim naslika tanke, gibke roke, ki se dvigujejo ob glavi in na asociativni ravni oblikujejo cvet.

Poleg oblikovnih rešitev so pomemben del slikarkinega osebnega likovnega izraza tudi barve. Te avtorica naseljuje znotraj konturno vzpostavljenih ploskev.

Vasilij Kandinski pravi, da imajo barve, tako kot zvok v glasbi, najbolj neposreden dostop do duše. In prav zato lahko govorimo o slikarkinem izrazito samosvojem kolorističnem pristopu. Nekateri njeni ženski obrazi so odeti v hladne kromatske vrednosti, drugi v tople in kar žarijo s svojo inten-

zivnostjo. Preko izbranih barv avtorica reflektira stanja svoje duše in duha. Je samovoljna koloristka, a skozi barvno paleto brezpogojno zvesta sebi, svoji notranji atmosferi. Znameniti Van Gogh je v enem izmed svojih pisem bratu Teu zapisal: »Zakaj ne bi naslikal njegovih las modrih, če jih tako vidim«. In v tem lahko zaznavamo tudi koloristično obravnavo ženske figure, značilno za Ksenijo Zmagaj. Avtorica je koloristična hedonistka, ki ljubi barve, jih obožuje, diha z njimi, se z njimi hrani in dajejo ji energijo za življenje. In barve so vir likovnega življenja njenih slik. Vedno povezuje dve barvi, ki sta si blizu, ki se skladata in se podpirata. V njenih delih pa se podpirata tudi risba in barva, saj sta v zavezujočem odnosu.

Nomen est omen. Ksenija zmaguje na svoji ustvarjalni poti, saj sledi sebi. Z ustvarjanjem doživlja sebe, se izpoveduje in ustvarjalni akt ji je neke vrste mantra, meditacija, ob kateri doživlja svojo osebno katarzo. Z ustvarjanjem razkriva svoje osebne globine, se razgalja v svoji edinstvenosti in v njenih zgovornih pripovedovalkah lahko uzremo celo njene avtoportretne poteze. Njen obraz z odprtim pogledom pa ni le ogledalo njene duše, ampak se na njem reflektirajo tudi zgodbe številnih drugih žensk.

Danes je ustvarjanje slogovno neomejeno in štejejo le avtorske poetike. Ksenija vsekakor ima svojo, svobodno izbrano in samobitno, kar pogosto simbolno izrazi tudi tako, da ob ženskem liku rada slika tudi ptico, ki je znamenje prostosti.

Anamarija Stibilj Šajn